

मनसा चिन्तितमपि सर्वं वेत्स्यति सञ्जयः । नैनं शस्त्राणि केत्यन्ति नैनं बाधियते श्रमः ।
 गावल्गाणिरयं जीवन्मुद्गादस्मादिमोक्ष्यते । अहन्तु कीर्त्तिमेतेषां कुरूणां भरतर्षभ ।
 पाण्डवानाञ्च सर्वेषां प्रथयिष्यामि मा शुचः । दिष्टमेतन्नरव्याघ्र नाभिर्शोचितुमर्हसि ।
 न चैव शक्यं संयन्तु यतो धर्मस्ततो जयः ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा स भगवान् कुरूणां प्रपितामहः । पुनरेव महाभागो धृतराष्ट्रमुवाच ह ।
 इह युद्धे महाराज भविष्यति महान् क्षयः । तथेह च निमित्तानि भयदान्युपलक्ष्ये ।
 श्येना गृध्राश्च काकाश्च कङ्काश्च सहिता बकैः । सम्पतन्ति नगाग्रेषु समवायांश्च कुर्वते ।
 अभयञ्च प्रपश्यन्ति युद्धमानन्दिनो द्विजाः । क्रव्यादा भक्षयिष्यन्ति मांसानि गजवाजिनां ।
 निर्दयञ्चाभिवाशन्तो भैरवा भयवेदिनः । कङ्काः प्रयान्ति मध्येन दक्षिणामभितो दिशं ।
 उभे पूर्वोपरे सन्ध्ये नित्यं पश्यामि भारत । उदयास्तमने सूर्यं कबन्धैः परिवारितं ।
 श्वेतलोहितपर्यन्ताः कृष्णग्रीवाः सविद्युतः । त्रिवर्णाः परिघाः सन्ध्या भानुमन्तमवारयन् ।
 ज्वलितार्कन्दुनक्षत्रं निर्विशेषदिनक्षयं । अहोरात्रं मया दृष्टं तद्भयाय भविष्यति ।
 अलक्ष्यः प्रभया हीनः पौर्णमास्याञ्च कार्तिके । चन्द्रोऽभूदग्निवर्णश्च पद्मवर्णे नभस्तले ।
 खस्यन्ति निहता वीरा भूमिमावृत्य पार्थिवाः । राजानो राजपुत्राश्च शूराः परिघबाहवः ।
 अन्तरीक्षे वराहस्य वृषदंशस्य चोभयोः । प्रणादं युध्यतो रात्रौ रौद्रं नित्यं प्रजाक्षये ।
 देवताप्रतिमाश्चैव कम्पन्ति च हसन्ति च । वमन्ति रुधिरं चास्यैः स्त्रियन्ति प्रपतन्ति च ।
 अनाहता दुन्दुभयः प्रणदन्ति विश्राम्यते । अयुक्ताश्च प्रवर्तन्ते क्षत्रियाणां महारथाः ।
 कोकिलाः शतपत्राश्च चाषा भासाः शुकास्तथा । सारसाश्च मयूराश्च वाचो मुञ्चन्ति दारुणाः ।
 गृहीतशस्त्राः क्रोशन्ति चर्मिणो वाजिपृष्ठगाः । अरुणेदये प्रदृश्यन्ते शतशः शलभव्रजाः ।
 उभे सन्ध्ये प्रकाशेते दिशो दाहसमुद्भवे । पर्जन्यः पांशुवर्षी च सांसवर्षी च भारत ।
 या चैषा विश्रुता राजंस्त्रैलोक्ये साधुसम्पता । अरुन्धती तयाऽप्येष वशिष्ठः पृष्ठतः कृतः ।
 रोहिणीं पीडयन्नेष स्थिता राजन् शनैश्चरः । व्यावृत्तं लक्ष्म सोमस्य भविष्यति महद्भयं ।
 अनभ्रे च महाघोरः स्तनितः श्रूयते स्वनः । वाहनानाञ्च रुदतां निपतन्त्यश्रुविन्दवः ।
 इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि जम्बूखण्डविनिर्माणपर्वणि श्रीव्यासदर्शने द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥
 ॥ व्यास उवाच ॥ खरा गोषु प्रजायन्ते रमन्ते मातृभिः सुताः । आनर्त्तवं पुष्पफलं दर्शयन्ति वने द्रुमाः ।
 गर्भिण्यो जातपुत्राश्च जनयन्ति विभोषणान् । क्रव्यादाः पक्षिभिश्चापि सहाश्रन्ति परस्परं ।
 त्रिविषाणाश्चतुर्नराः पञ्चपादादिभेदनाः । द्विशोर्षाश्च द्विपुच्छाश्च दंष्ट्रिणः पञ्चवोऽग्निवाः ।
 जायन्ते विवृतास्याश्च व्याहरन्तोऽग्निवा गिरः । त्रिपदाः शिखिनस्तार्क्ष्याश्चतुर्दंष्ट्रा विषाणिनः ।
 तथैवान्याश्च दृश्यन्ते स्त्रियो वै ब्रह्मवादिनां । वैनतेया मयूरांश्च जनयन्ति पुरे तव ।
 गोवत्सं वडवा स्यूते श्वाः शुगालं महीपते । कुकुरान् करभाश्चैव शुकाश्चाशुभवादिनः ।